

ANNALES SCIENTIA POLITICA

VOLUME 15, NUMBER 1, 2026

ANNALES SCIENTIA POLITICA

Vol. 15, No. 1, 2026

RADYSH, O.: European integration as the institutional framework of Slovakia's foreign economic strategy. *Annales Scientia Politica*, Vol. 15, No. 1 (2026), pp. 22–30.

OLEXANDR RADYSH

Department of Political Science and Public Administration
Faculty of Social Sciences
Uzhhorod National University
Ukraine
E-mail: oleksandr.radysh@uzhnu.edu.ua

Abstract:

This article examines European integration as an institutional framework for Slovakia's foreign economic strategy. The study analyzes the influence of the European Union on the formation of Slovakia's trade, investment, and economic policy priorities. Special attention is paid to the role of EU norms, regulations, and common market principles in shaping the country's external economic orientation. The paper highlights the advantages of Slovakia's integration into European structures, including access to markets, financial support, and improved competitiveness.

Keywords:

European integration, European Union, foreign economic strategy, institutional framework, international cooperation, Slovakia, trade policy.

ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ ЯК ІНСТИТУЦІЙНА РАМКА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ СТРАТЕГІЇ СЛОВАЧЧИНИ

OLEXANDR RADYSH

Department of Political Science and Public Administration
Faculty of Social Sciences
Uzhhorod National University
Ukraine
E-mail: oleksandr.radysh@uzhnu.edu.ua

Abstract:

This article examines European integration as an institutional framework for Slovakia's foreign economic strategy. The study analyzes the influence of the European Union on the formation of Slovakia's trade, investment, and economic policy priorities. Special attention is paid to the role of EU norms, regulations, and common market principles in shaping the country's external economic orientation. The paper highlights the advantages of Slovakia's integration into European structures, including access to markets, financial support, and improved competitiveness.

Keywords:

European integration, European Union, foreign economic strategy, institutional framework, international cooperation, Slovakia, trade policy.

Євроінтеграція є визначальним чинником зовнішньоекономічної стратегії Словаччини, оскільки членство в ЄС та Єврозоні задає базові умови доступу до ринків, руху капіталу, участі у виробничих мережах і реалізації економічних інтересів держави на наднаціональному рівні. Для малої відкритої економіки ЄС виконує функцію не лише регуляторного

середовища, а й інституційної рамки, що структурує як можливості зовнішнього позиціонування, так і межі автономного політичного маневру. У цьому підрозділі євроінтеграція розглядається як структурна основа зовнішньоекономічної поведінки Словаччини, у якій переваги включення до спільного ринку поєднуються з посиленням залежності від наднаціональних правил, політик і кризових рішень.

Словацька модель розвитку сформувалася як модель малої, відкритої та структурно залежної економіки, у якій зовнішні імпульси визначають не лише параметри внутрішньої адаптації, а й базові контури економічної поведінки держави. Членство Словаччини в Європейському Союзі та Єврозоні доцільно розглядати не як зовнішній контекст або сукупність окремих обмежень, а як наднаціональну інституційну рамку, у межах якої формуються можливості, обмеження та канали реалізації економічних інтересів держави (European Commission, 2024a). Така постановка відрізняється від підходів, що зводять вплив ЄС до дії окремих секторальних політик або до фіксації окремих макроекономічних ефектів, оскільки дозволяє аналізувати євроінтеграцію як цілісну інституційну

конфігурацію, що задає саму логіку зовнішньоекономічної поведінки малої держави (Högenauer & Mišík, 2024).

Для Словаччини така оптика є методологічно виправданою з огляду на високу зовнішньоторговельну відкритість економіки та її глибоку вбудованість у європейські виробничі мережі. За оцінками ОЕСР, експорт товарів і послуг у Словаччині наближається до розміру її валового внутрішнього продукту, що відображає критичну залежність динаміки виробництва від зовнішнього попиту (OECD, 2024a). Водночас Європейська комісія фіксує високу концентрацію економіки на автомобільному секторі та значну чутливість країни до кон'юнктури основних партнерів у межах ЄС, насамперед Німеччини та Чехії (European Commission, 2024a, 2024b). За таких умов участь у єдиному ринку, валютному союзі та спільному регуляторному просторі не просто розширює економічні можливості держави, а визначає межі її автономного макроекономічного, інвестиційного та частково зовнішньоторговельного маневру.

Єдиний ринок виконує для Словаччини функцію базового простору економічної вбудованості. Він забезпечує доступ до масштабного ринку збуту, передбачуваного правового середовища, транскордонної мобільності капіталу та виробничої кооперації, що має ключове значення для малої відкритої економіки з обмеженою ємністю внутрішнього ринку (European Commission, 2024c, 2025a). Додатково наднаціональна рамка ЄС відкриває доступ до інвестиційних і трансформаційних ресурсів, зокрема інструментів політики згуртованості, багаторічної фінансової перспективи та Механізму відновлення і стійкості, які в словацькому випадку виступають не допоміжним, а системним чинником модернізації (European Commission, 2022; 2025b). Інтеграція в єдиний ринок підвищує зовнішньоекономічну ефективність, але одночасно посилює залежність від зовнішнього попиту, наднаціональних регуляторних рішень і структури європейських ланцюгів створення вартості.

Не менш важливим є вплив Єврозони як окремого інституційного рівня цієї рамки.

Запровадження євро усунуло валютний ризик у відносинах із ключовими партнерами, знизило частину трансакційних витрат і зміцнило макрофінансову стабільність (International Monetary Fund, 2025a; European Central Bank, 2026). Водночас участь у валютному союзі означає функціонування в умовах єдиної монетарної політики, що виключає використання національного валютно-курсowego інструментарію як засобу антикризового реагування (European Central Bank, 2026). Паралельно фінансова політика Словаччини дедалі глибше вбудовується в механізми наднаціональної координації, що проявляється як у загальних вимогах макрофінансової дисципліни, так і в конкретних рекомендаціях Ради ЄС щодо корекції надмірного дефіциту (International Monetary Fund, 2025a; Council of the European Union, 2025). Унаслідок цього стабілізаційні переваги Єврозони поєднуються зі звуженням автономії у виборі інструментів макроекономічного реагування.

Ще одним виміром структурної рамки виступає спільний регуляторно-інвестиційний простір ЄС. Для Словаччини він має подвійний ефект. З одного боку, наднаціональні норми, фонди та координаційні механізми створюють умови для модернізації, цифровізації, інфраструктурного оновлення та екологічної трансформації (European Commission, 2022, 2025b). З іншого боку, кліматична, промислова та регуляторна політика ЄС створює суттєвий адаптаційний тиск на сектори, які формують виробничу й експортну спеціалізацію Словаччини, передусім на автомобільну промисловість (European Commission, 2024a, 2024b; OECD, 2024a). Тому європейська регуляторна рамка є водночас джерелом модернізаційних стимулів і механізмом перерозподілу ризиків, який посилює вразливість економік із високою галузевою концентрацією.

Для малої держави принципове значення має і вимір колективної дії в ЄС. Сучасні дослідження показують, що малі держави використовують наднаціональні інститути, коаліцетворення та пріоритизацію інтересів як інструменти компенсації

власної ресурсної обмеженості (Högenauer & Mišík, 2024). Для Словаччини це означає можливість посилювати свою переговорну позицію через галузеві коаліції, регіональні формати та інституційні механізми узгодження інтересів. Водночас така колективна дія не усуває асиметрії впливу всередині Союзу, оскільки остаточна конфігурація рішень суттєво залежить від позицій великих держав-членів і загальної динаміки наднаціонального порядку денного (Högenauer & Mišík, 2024; Council of

the European Union, 2025). Для малої держави ЄС виступає не простором повної компенсації слабкості, а механізмом її часткового інституційного врівноваження.

Узагальненням зазначених положень є Таблиця 1, яка дає змогу розглянути євроінтеграцію як асиметричну інституційну конструкцію: кожен вимір залучення до наднаціонального простору одночасно створює функціональні вигоди та встановлює межі автономного економічного вибору.

Таблиця 1 Євроінтеграція як структурна рамка зовнішньоекономічної стратегії Словаччини

Вимір інтеграції	Функціональний ефект	Обмеження автономії	Аналітичний висновок
Єдиний ринок	Доступ до масштабного ринку збуту, правова передбачуваність, глибша участь у виробничих мережах та транскордонному русі капіталу (European Commission, 2024c, 2025a)	Обов'язковість наднаціональних правил внутрішнього ринку, звуження простору для автономного регуляторного відхилення та дискреційного протекціонізму (European Commission, 2024a, 2024b)	Посилює зовнішньоекономічну вбудованість Словаччини, але водночас закріплює залежність від зовнішнього попиту та рішень, вироблених на рівні ЄС
Єврозона	Усунення валютного ризику в межах зони євро, зниження частини трансакційних витрат, інтеграція в єдиний монетарний простір (International Monetary Fund, 2025a; European Central Bank, 2026)	Відсутність власної монетарної політики та валютно-курсowego інструментарію, посилення зовнішніх фінансових обмежень (European Central Bank, 2026; Council of the European Union, 2025)	Підвищує макрофінансову стабільність, але звужує простір автономного антикризового реагування
Регуляторно-інвестиційний простір ЄС	Доступ до фондів політики згуртованості, ресурсів RRF та наднаціонально підтримуваних реформ (European Commission, 2022, 2025b)	Адаптаційний тиск кліматичної, промислової та фінансової політики ЄС на вразливі сектори словацької економіки (European Commission, 2024a, 2024b; OECD, 2024a)	Стимулює модернізацію, але робить її темпи й напрями дедалі залежнішими від пріоритетів ЄС
Колективна дія в ЄС	Можливість підсилення позиції малої держави через коаліції, галузеве лобювання та інституційні механізми узгодження інтересів (Högenauer & Mišík, 2024)	Асиметричність впливу порівняно з великими державами-членами та обмежена здатність блокувати небажані рішення (Högenauer & Mišík, 2024; Council of the European Union, 2025)	Частково компенсує ресурсну обмеженість малої держави, але не усуває структурної нерівності впливу в ЄС

Джерело: складено автором.

Аналіз таблиці 1 показує, що в словацькому випадку євроінтеграція функціонує як асиметрична інституційна конструкція, у якій розширення доступу до ринків, капіталу, фінансування та механізмів колективної дії супроводжується звуженням простору автономного монетарного, фінансового та регуляторного маневру. Така асиметрія пояснює, чому зовнішньоекономічна стратегія Словаччини не може бути адекватно описана лише через призму поточного урядового вибору або окремих політичних рішень. Її базові

параметри визначаються глибиною інституційної вбудованості в ЄС і Єврозону, тоді як національні актори переважно варіюють способи адаптації до вже заданої наднаціональної рамки. У такому розумінні ЄС постає як наднаціональна інституційна конфігурація, що одночасно розширює можливості економічного зростання і задає межі зовнішньоекономічної суб'єктності Словаччини в умовах геополітичної турбулентності.

Євроінтеграція для Словаччини виступила не лише механізмом доступу до

ширшого ринку, а й механізмом зовнішнього позиціонування національної економіки в межах європейського поділу праці. Гармонізація нормативних стандартів, участь у єдиному ринку та включення до європейських виробничих мереж перетворили країну на функціонально спеціалізований вузол у ланцюгах створення вартості. У цьому сенсі адаптація до норм ЄС діяла не тільки як формальна регуляторна вимога, а й як інституційний механізм, що структурував стимули для держави, інвесторів і виробничих акторів (OECD, 2024a; Högenauer & Mišík, 2024). Вона посилила нішеву конкурентоспроможність Словаччини, але водночас закріпила її структурну залежність від зовнішнього попиту, транснаціонального капіталу та наднаціональних правил (European Commission, 2024c; OECD, 2024a; International Monetary Fund, 2025b).

Першим проявом такого позиціонування стала висока експортна вбудованість словацької економіки. Доступ до єдиного ринку ЄС каталізував експортне зростання та поглибив інтеграцію у внутрішньоєвропейські виробничі зв'язки. За сучасними оцінками, експорт товарів і послуг у Словаччині наближається до розміру її валового внутрішнього продукту, що відображає критичну залежність динаміки виробництва від зовнішнього попиту (OECD, 2024a; World Bank, 2024). При цьому Європейська комісія фіксує особливо високу інтегрованість словацьких підприємств у єдиний ринок і глобальні ланцюги вартості, а також значну залежність від кон'юнктури основних партнерів у межах ЄС, насамперед Німеччини та Чехії (European Commission 2024a, 2024b, 2023). Отже, зовнішньоторговельна експансія стала не просто наслідком відкриття ринку, а формою включення Словаччини до наднаціональної економічної архітектури на умовах, визначених структурою самого єдиного ринку.

Експортна вбудованість, однак, не була самодостатнім процесом. Її матеріальною основою став масований приплив прямих іноземних інвестицій, який прискорився після реформ 2000-х років. Поєднання

лібералізації, податкового спрощення, орієнтації на ПП та прискореної адаптації до *acquis communautaire* створило сприятливий режим для інтеграції Словаччини до виробничих мереж ЄС. IMF прямо вказує, що вступ до ЄС у 2004 р. та запровадження євро у 2009 р. знизили інвестиційний ризик, розширили ринковий доступ і стимулювали капіталовкладення, спрямовані переважно на розширення виробництва в межах уже сформованих ланцюгів вартості (International Monetary Fund, 2025b). Словацька модель зростання набула характеру потужного, але вразливого гібриду: швидка конвергенція та індустріальне зростання забезпечувалися через зовнішні мережі, тоді як контроль над стратегічними технологічними й інноваційними сегментами залишався переважно поза межами національної економіки (OECD, 2024a; International Monetary Fund, 2025b).

Найбільш концентрованим вираженням цієї моделі стала автомобільна спеціалізація. Автомобільний сектор посідає системоутворююче місце у структурі словацького виробництва, експорту та промислового випуску (European Commission, 2024a, 2023; Cedefop, 2024). Водночас характер інтеграції Словаччини в автомобільний ланцюг вартості має асиметричний характер. За оцінкою Європейської комісії, частка внутрішньої доданої вартості у валовому експорті транспортних засобів Словаччини становить лише 33 %, тоді як середній показник по ЄС сягає 85 % (European Commission, 2024b). Країна глибоко інтегрована у виробничий ланцюг, але значною мірою контролює нижчі сегменти створення вартості. IMF додатково наголошує, що інвестиції в сектор концентрувалися переважно у виробничому розширенні, а не в повномасштабному перенесенні центрів досліджень, розробок і стратегічного управління (International Monetary Fund, 2025b).

Така функціональна спеціалізація пояснює, чому євроінтеграція одночасно підвищила конкурентоспроможність Словаччини й обмежила горизонти її автономного розвитку. OECD підкреслює,

що значна частина ПП в країнах Центральної та Східної Європи, включно зі Словаччиною, концентрувалася у трудомістких та нижчих за доданою вартістю сегментах, тоді як дифузія інноваційних ефектів у національну економіку залишалася обмеженою (OECD, 2024b). Унаслідок цього сучасна модель зовнішнього позиціонування Словаччини відтворює залежність від шляху: успішність участі в європейському ринку поєднується зі структурною інерцією, яка ускладнює перехід до вищих технологічних сегментів, посилює чутливість до циклічних спадів і загострює ризики, пов'язані з автоматизацією, електромобільним переходом і трансформацією промислової

політики ЄС (Cedefop, 2024; OECD, 2024b, 2025).

У такому контексті євроінтеграцію доцільно трактувати не просто як канал відкриття ринків, а як механізм зовнішнього позиціонування, який визначає місце Словаччини в наднаціональному поділі праці. Вона забезпечила країні швидку інтеграцію, експортну експансію та інвестиційне зростання, але одночасно закріпила функціональну спеціалізацію, за якої значна частина стратегічних ресурсів, технологічних центрів і рішень залишається зовні. Таке поєднання високої вбудованості та обмеженого контролю над вищими сегментами вартості формує структурну вразливість словацької економіки і створює передумови для геоекономічних ризиків.

Таблиця 2 Асиметрія зовнішнього позиціонування Словаччини в ЄС: переваги, обмеження і стратегічні наслідки

Вимір позиціонування	Переваги (структурні стимули)	Ризики (структурні обмеження)	Наслідки для стратегії (залежність від шляху)
Експортна інтеграція	Безбар'єрний доступ до єдиного ринку, висока зовнішньоторговельна вбудованість, інтеграція у внутрішньоевропейські виробничі мережі (European Commission 2024a, 2023; OECD, 2024a; World Bank, 2024)	Залежність від зовнішнього попиту, концентрація на ключових ринках ЄС, підвищена чутливість до циклічних коливань у державах-партнерах (European Commission 2024b, 2023)	Формується модель залежного експортного зростання, у якій зовнішня динаміка визначає внутрішні траєкторії розвитку
ПП та виробничі мережі	Приплив іноземного капіталу, швидке розширення виробничих потужностей, інтеграція у транснаціональні ланцюги вартості (OECD 2024a; International Monetary Fund, 2025b)	Концентрація інвестицій у нижчих за доданою вартістю сегментах, зовнішній контроль над стратегічними рішеннями, обмежені ефекти поширення (International Monetary Fund, 2025b; OECD, 2024b)	Відтворюється потужний, але вразливий гібрид: зростання забезпечується через зовнішні мережі, а не через внутрішньо автономний розвиток
Секторальна спеціалізація	Сильні позиції в автомобільному секторі, високий експортний та промисловий ефект (European Commission 2024a; Cedefop 2024; European Commission 2023)	Низька частка внутрішньої доданої вартості, залежність від технологічних центрів поза країною, ризики автоматизації та зеленого переходу (European Commission 2024b; Cedefop, 2024; OECD, 2025, 2024b)	Закріплюється функціональна спеціалізація без переходу до повноцінного контролю над вищими сегментами створення вартості

Джерело: складено автором на основі (European Commission, 2024a, 2024b, 2023; OECD, 2024a, 2024b, 2025; World Bank, 2024; Cedefop, 2024; International Monetary Fund, 2025b).

Таблиця 2 показує, що зовнішнє позиціонування Словаччини в межах ЄС має структурно асиметричний характер. Переваги регуляторної гармонізації, доступу до ринку та участі в європейських виробничих мережах забезпечили швидке включення країни до наднаціональної економічної архітектури, але водночас закріпили її в тих сегментах, де контроль над технологіями, інноваціями та

стратегічними рішеннями значною мірою залишається зовнішнім. У стратегічному вимірі модель зовнішнього позиціонування Словаччини не є нейтральною: вона створює не лише переваги конкурентної інтеграції, а й довгострокові обмеження зовнішньоекономічної безпеки.

Окремої уваги потребують способи, за допомогою яких Словаччина намагається впливати на формування спільної політики

ЄС, що відповідає логіці колективної дії, у межах якої мала держава компенсує обмеженість власних ресурсів через участь у багатосторонніх інститутах, коаліціях за інтересами та мережах узгодження позицій (Högenauer & Mišík, 2024; Etzold, 2024; Truchlewski & Schelkle, 2024). Для Словаччини така модель є особливо важливою, оскільки її зовнішньоекономічні інтереси пов'язані з секторами, де наднаціональні регуляторні рішення безпосередньо впливають на конкурентоспроможність національної економіки, передусім у промисловості, енергетиці та сфері цифрового регулювання.

Інституційне значення колективних дій визначається самою архітектурою ухвалення рішень у Раді ЄС. Основна частина законодавчих рішень у Раді ухвалюється за процедурою кваліфікованої більшості, що робить коаліцетворення ключовим інструментом впливу для держав, які не мають достатньої ваги для автономного визначення порядку денного (Council of the European Union, 2026). У сучасній літературі з проблематики малих держав у ЄС коаліції – регіональні, функціональні або *ad hoc* – розглядаються як механізм збільшення переговорної спроможності, пріоритизації національних інтересів та часткової компенсації структурної асиметрії відносно більших держав-членів (Högenauer & Mišík, 2024; Etzold, 2024; Truchlewski & Schelkle, 2024). Отже, для Словаччини участь у формуванні спільної політики ЄС має сенс не як формальна присутність у наднаціональних інститутах, а як цілеспрямоване використання процедурних і коаліційних каналів для посилення власного голосу.

Порівняльно важливо, що словацька стратегія колективних дій має менш інституціоналізований і більш гнучкий характер, ніж моделі коаліційної поведінки, описані в літературі для країн Північної Європи та Балтії (Etzold, 2024). Якщо для останніх більш типовою є опора на відносно стійкі регіональні формати, то словацька практика тяжіє до комбінації центральноєвропейських і ширших тематичних альянсів, сформованих під конкретний регуляторний або

секторальний інтерес. Дана конфігурація краще відповідає профілю словацької економіки, де вирішальне значення мають промислова спеціалізація, енергетична вразливість і залежність від рішень, що ухвалюються на рівні ЄС.

Найбільш виразно ця логіка проявляється у сфері промислової та автомобільної політики. У листопаді 2024 р. Словаччина разом з Австрією, Болгарією, Чехією, Італією, Польщею та Румунією подала до Ради ЄС спільну ініціативу щодо оновленої європейської автомобільної політики, у якій наголошувалося на необхідності поєднання кліматичних цілей із збереженням конкурентоспроможності та інвестиційної спроможності галузі. У березні 2024 р. Чехія і Словаччина винесли на рівень Ради ЄС *Karlovy Vary Annual Policy Dialogue Statement*, де акцентували потребу посилення справедливої трансформації (*just transition*) для регіонів, що зазнають найбільшого впливу декарбонізації (Council of the European Union, 2024). У цих випадках Словаччина діяла не як ізольований національний актор, а як частина тематичної коаліції, що переводила структурну вразливість індустриальної економіки у спільно артикульовану переговорну позицію.

Подібна логіка простежується і в галузевому лобіюванні. Для Словаччини, чия зовнішньоекономічна модель значною мірою залежить від автомобільного сектору, важливим каналом впливу є не лише державна дипломатія, а й транснаціональні мережі представництва інтересів. У 2025 р. АСЕА спільно з національними автомобільними асоціаціями Чехії, Польщі, Румунії та Словаччини формалізувала *Central and Eastern European Automotive Hub*, покликаний забезпечити кращу артикуляцію інтересів регіону в дискусіях на рівні ЄС (ACEA, 2025). Словаччина намагається посилити свою переговорну позицію не лише через формальні канали Ради ЄС, а й через інституціоналізоване галузеве представництво, яке дозволяє перетворювати виробничу спеціалізацію на ресурс політичного впливу. Водночас така стратегія не усуває асиметрії відносно

великих держав і транснаціональних корпорацій, а лише частково її врівноважує.

Важливо, що словацька практика не зводиться до опори на один регіональний формат. Поряд із співпрацею з центральноевропейськими партнерами, Словаччина бере участь і в ширших тематичних коаліціях. Так, у 2024 р. країна долучилася до ініціативи щодо кращого цифрового регулювання для малих і середніх підприємств разом із Нідерландами, Бельгією, Естонією, Фінляндією, Німеччиною, Грецією, Ірландією та Швецією. Для малої держави інструментом впливу є не лише географічна близькість чи регіональна солідарність, а й здатність входити до функціонально релевантних коаліцій залежно від конкретного питання. Таким чином, колективна дія в словацькому випадку має переважно проблемно-орієнтований характер і базується на гнучкому поєднанні регіональних та міжрегіональних альянсів.

Окремий вимір становить енергетична політика, де коаліційна поведінка також виконує компенсаційну функцію. У травні 2024 р. Австрія, Угорщина, Словаччина та Чехія спільно винесли на рівень Ради ЄС питання про наслідки плати за нейтральність зберігання газу та необхідність кращої координації на європейському рівні. Дослідження М. Мішіка додатково показує, що навіть інституційно сильніші позиції, зокрема головування в Раді ЄС, можуть слугувати малим державам механізмом підсилення національних пріоритетів, хоча межі такого підсилення визначаються загальноєвропейським порядком денним і готовністю інших держав до підтримки. У сфері енергетики колективні дії дозволяють Словаччині переводити національні інфраструктурні та регуляторні проблеми в площину наднаціонального обговорення, але не усувають залежності від ширшого консенсусу.

Разом із тим колективні дії мають і власну політичну ціну. Участь у коаліціях посилює голос малої держави лише за умови готовності до компромісу, узгодження порядку денного та часткового підпорядкування власної позиції спільній

лінії партнерів. Тому Словаччина отримує додаткову переговорну вагу не безумовно, а в обмін на звуження простору для цілком автономного маневру в тих випадках, коли її інтереси не повністю збігаються з позицією коаліції (Etzold, 2024; Truchlewski & Schelkle, 2024). Колективна дія в ЄС є не альтернативою залежності, а особливою формою роботи з нею.

Загалом участь Словаччини у формуванні спільної політики ЄС не зводиться до формальної присутності в інститутах Союзу. Її практичний зміст полягає у використанні коаліцій, галузевих мереж і тематичних партнерств як інструментів компенсації структурної малорозмірності. Словаччина намагається посилити свій голос у питаннях автопрому, енергетики, промислової політики та регуляторних режимів. Проте така стратегія не скасовує базової асиметрії, а лише частково її врівноважує: колективна дія розширює переговорні можливості, але одночасно прив'язує словацьку позицію до ширшого консенсусу коаліції та до загальних рамок рішень ЄС. У цьому сенсі інституційна спроможність малої держави в ЄС має реляційний характер.

Проведений аналіз засвідчує, що євроінтеграція стала для Словаччини не лише зовнішньополітичним вектором, а базовою інституційною рамкою її зовнішньоекономічної стратегії. Членство в Європейському Союзі та Єврозоні забезпечило країні макрофінансову стабільність, доступ до єдиного ринку, капіталу, наднаціональних механізмів координації та каналів колективного впливу на формування спільної політики ЄС. Така глибока вбудованість у наднаціональний простір закріпила модель залежної інтеграції, у межах якої вигоди відкритості, виробничої кооперації та інституційної підтримки поєднуються зі звуженням автономного макроекономічного, регуляторного й частково зовнішньоекономічного маневру. У результаті зовнішньоекономічна спроможність Словаччини посилюється через участь у спільних європейських механізмах, але одночасно зростає її чутливість до змін у політиці ЄС, до трансформації регуляторних режимів та до

асиметрично розподілених витрат інтеграції. Євроінтеграція для Словаччини постає не як сукупність одновекторних переваг, а як суперечлива конструкція, у якій стабілізаційний і модернізаційний потенціал невіддільний від відтворення структурної залежності та вразливості.

References

- ACEA. (2025). *Central and East European automotive sector's collective voice strengthened as ACEA Automotive Hub launches*. <https://www.acea.auto/press-release/central-and-east-european-automotive-sectors-collective-voice-strengthened-as-acea-automotive-hub-launches-2/>
- Cedefop. (2024). *Slovakia: How to mitigate the Detroit syndrome in the automotive sector*. <https://www.cedefop.europa.eu/en/news/slovakia-how-mitigate-detroit-syndrome-automotive-sector>
- Council of the European Union. (2024). "Karlovy Vary Annual Policy Dialogue Statement" and the need for strengthening just transition in regions affected by decarbonisation: Information from the Czech and Slovak delegations. <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7833-2024-INIT/en/pdf>
- Council of the European Union. (2025, January 21). *Stability and Growth Pact: Council adopts recommendations to countries under excessive deficit procedure*. <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/01/21/stability-and-growth-pact-council-adopts-recommendations-to-countries-under-excessive-deficit-procedure/>
- Council of the European Union. (n.d.). *Qualified majority*. Retrieved March 6, 2026, from <https://www.consilium.europa.eu/en/council-eu/how-does-the-council-vote/qualified-majority/>
- Etzold, T. (2024). Small states coalition building in EU policy-making: The cases of the Nordic and Baltic countries. In A.-L. Högenauer & M. Mišík (Eds.), *Small states in EU policy-making: Strategies, challenges, opportunities*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003380641-6>
- European Central Bank. (n.d.). *Euro area*. Retrieved March 6, 2026, from <https://www.ecb.europa.eu/services/glossary/html/act6e.en.html>
- European Commission. (2022). *Partnership agreement with Slovakia – 2021–2027*. https://commission.europa.eu/publications/partnership-agreement-slovakia-2021-2027_en
- European Commission. (2023). *2023 country report – Slovakia* (SWD(2023) 625 final). https://economy-finance.ec.europa.eu/system/files/2023-05/SK_SWD_2023_625_en.pdf
- European Commission. (2024a). *Commission staff working document: 2024 country report – Slovakia* (SWD(2024) 625 final). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52024SC0625>
- European Commission. (2024b). *In-depth review 2024: Slovakia* (European Economy Institutional Paper No. 276). https://economy-finance.ec.europa.eu/document/download/3b96b0d4-2c4a-4e13-80a9-45a9e4fc9083_en?filename=ip276_en.pdf
- European Commission. (2024c). *The 2024 annual single market and competitiveness report* (COM(2024) 77 final). https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/2024-annual-single-market-and-competitiveness-report_en
- European Commission. (2025a). *Slovakia's recovery and resilience plan*. https://reforms-investments.ec.europa.eu/slovakias-recovery-and-resilience-plan_en
- European Commission. (2025b). *The single market: Our European home market in an uncertain world: A strategy for making the single market simple, seamless and strong* (COM(2025) 500 final). https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/single-market-our-european-home-market-uncertain-world_en
- Högenauer, A.-L., & Mišík, M. (Eds.). (2024). *Small states in EU policy-making: Strategies, challenges, opportunities*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781003380641>
- International Monetary Fund. (2025a). *Slovak Republic: 2025 Article IV consultation – Press*

- release; and staff report (IMF Country Report No. 25/72).
<https://www.imf.org/en/Publications/CR/Issues/2025/03/21/slovak-republic-2025-article-iv-consultation-press-release-and-staff-report-565434>
- International Monetary Fund. (2025b). *Slovak Republic: Selected issues* (IMF Country Report No. 25/73). <https://www.imf.org/-/media/files/publications/cr/2025/english/1svkea2025002-print-pdf.pdf>
- OECD. (2024a). *OECD economic surveys: Slovak Republic 2024*. OECD Publishing. https://www.oecd.org/en/publications/oecd-economic-surveys-slovak-republic-2024_397ca086-en.html
- OECD. (2024b). *The future of the automotive value chain*. OECD Publishing. https://www.oecd.org/en/publications/the-future-of-the-automotive-value-chain_cb730d65-en.html
- OECD. (2025). *OECD economic outlook, Volume 2025 Issue 1: Slovak Republic*. OECD Publishing. https://www.oecd.org/en/publications/2025/06/oecd-economic-outlook-volume-2025-issue-1_1fd979a8/full-report/slovak-republic_f29f372b.html
- Truchlewski, Z., & Schelkle, W. (2024). Beyond the North-South divide: Transnational coalitions in EU reforms. *New Political Economy*, 29(6), 958–971. <https://doi.org/10.1080/13563467.2024.2356552>
- World Bank. (2024). *Exports of goods and services (% of GDP) – Slovak Republic*. Retrieved March 6, 2026, from <https://data.worldbank.org/indicator/NE.EXP.GNFS.ZS?locations=SK>